

Školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Budova ZŠ a MŠ Šilheřovice – I. stupeň

Budova ZŠ a MŠ Šilheřovice – II. stupeň

Charakteristika školy

Základní škola a mateřská škola Šilheřovice je školou rodinného typu. Výuka je zajišťována ve dvou školních budovách s 1. až 9. postupným ročníkem. V současné době školu navštěvuje 160 dětí na ZŠ a 50 dětí v MŠ. Pedagogický sbor školy tvoří 14 vyučujících základní školy, 1 vychovatelka školní družiny, 1 školní asistent, 3 asistenti pedagoga a 4 učitelky mateřské školy.

Hlavní budova se nachází v klidné okrajové části obce. V této budově je umístěno ředitelství školy a třídy 2. stupně. Budova je obklopena travnatými plochami, na kterých je nově zbudována školní zahrada osázená okrasnými i užitkovými dřevinami, keři, bylinami a travinami. Tato zahrada slouží žákům nejen k výuce, ale také k relaxaci. Učí se poznávat jednotlivé druhy rostlin a dřevin a zajišťují provoz zahrady po celý školní rok. Součástí je také velké travnaté hřiště, hřiště na vybíjenou a volejbal a doskočiště. Hřiště jsou využívána k výuce tělesné výchovy, a také slouží za příznivého počasí (stejně jako zahrada) k relaxaci o hlavní přestávce.

Odloučené pracoviště je vzdálené asi 1 km a nachází se v centru obce u rušné komunikace. Na odloučeném pracovišti jsou umístěny třídy 1. stupně, školní družina, mateřská škola a výdejna stravy mateřské školy. U budovy je školní hřiště, které je využíváno k výuce tělesné výchovy a ke hrám dětí školní družiny, a hřiště mateřské školy, které je využíváno ke hrám dětí z mateřské školy.

V průběhu posledních deseti let prošly obě budovy školy rekonstrukcí. V obou budovách došlo k výměně stávajících oken a rekonstrukci toalet. Na budově 2. stupně došlo k zateplení vnějších obvodových stěn a výměně střešní krytiny. Cílem bylo především snížení energetické náročnosti objektu školy a s tím spojené snížení zátěže ovzduší, dále zlepšení tepelně technických vlastností konstrukce, zlepšení hospodaření se zdroji vody a zkvalitnění stavebně technického stavu budovy. V současné době dochází k postupné rekonstrukci jednotlivých tříd, která spočívá především ve výměně svítidel, což vede ke zkvalitnění osvětlení a snížení energetické a ekonomické náročnosti.

Naše škola je v rámci environmentální výchovy zapojena do projektu Recyklohraní, jehož hlavním cílem je sběr použitých baterií a právě proto jsou na obou budovách školy umístěny sběrové krabice na tyto baterie. Průběžně na škole dochází ke sběru PET víček, dvakrát ročně pořádáme sběr starého papíru. V letošním školním roce jsme se zapojili také do sběru použitého oleje. Žáci naší školy se také pravidelně zapojují do akce „Uklidíme Česko“, kdy se zaměřujeme především na nejbližší okolí školy.

Školní koordinátor EVVO

Mgr. Olga Tichá

- vyučující přírodopisu a matematiky
- absolvent specializačního studia pro koordinátory environmentální výchovy

Školní tým

Předmětová komise přírodovědných předmětů:

Mgr. Olga Tichá

- Koordinátor EVVO
- Sestavení dokumentů EVVO a implementace do ŠVP
- Zajištění metodických a informačních materiálů EV v ZŠ
- Koordinace aktivit EVVO
- Organizace sběru papíru, použitého oleje a baterií, PET víček

Mgr. Kateřina Bachroníková

- Koordinace aktivit EVVO
- Vedoucí badatelského klubu
- Organizace chemických a přírodovědných soutěží a olympiád

Mgr. Katarína Ďurajková

- Koordinace aktivit EVVO
- Organizace tematických přednášek
- Organizace fyzikálních a matematických soutěží a olympiád

Vedení školy:

- Koordinace ekologizace provozu školy
- Spolupráce se zřizovatelem v oblasti EVVO
- Zajištění metodických a informačních materiálů EV v ZŠ
- Začlenění výsledků plánování EVVO do dokumentů školy
- Zajištění školení a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků v oblasti EVVO

Školnice

- Koordinace ekologizace provozu školy

Materiálně - technické podmínky školy	
Kmenové učebny	9 učeben
Odborné učebny	multimediální učebna fyziky a chemie 2 učebny výpočetní techniky keramická dílna
zahrada	školní zahrada
Sportovní zařízení	tělocvična víceúčelové sportovní hřiště
Žákovský nábytek	nastavitelné židle a lavice, funkční nábytek
Učební pomůcky, sportovní nářadí apod.	vybavení školy je na dobré úrovni, průběžně se pomůcky obnovují a doplňují
Vybavení učebnicemi	školní knihovna, která je ve škole zřízena, disponuje dostatkem učebnic pro žáky, průběžně je doplňována novými knižními tituly
Vybavení kabinetů	vybavení některých kabinetů je zastaralé, neodpovídá současným trendům a požadavkům, dle provozních možností školy bude postupně dovybaveno
Vybavení školy audiovizuální a výpočetní technikou	audiovizuální technika je na střední úrovni, vybavení výpočetní technikou – 2 učebny pro žáky, kmenové třídy jsou vybaveny interaktivní tabulí nebo dataprojektorem a k dispozici připojení na internet

SWOT analýza

SWOT analýza podmínek EVVO školy byla vypracována jako zmapování (identifikace) výchozího stavu pro stanovení dlouhodobých cílů a záměrů v oblasti EVVO.

Silné stránky

- Zřízení funkce koordinátora EVVO
- Kvalifikace koordinátora EVVO
- Zájem ze strany vedení
- Poloha školy (přírodní rezervace „Černý les“, lokalita se vzácným druhem vrubounovitých brouků, velká školní zahrada)
- Ekologizace provozu školy (nová okna, zateplení budovy školy 2. stupně, výměna osvětlení)
- Zapojení do projektů Recyklohraní, Odpadáček, Uklidme Česko, Ovoce do škol
- Konání akcí Den Země, Vánoční jarmark
- Sběr PET víček
- Sběr papíru
- Dotace orla skalního v ZOO Ostrava
- Dobré vztahy v kolektivu učitelů
- Škola je otevřená změnám

Slabé stránky

- Chybějící dlouhodobý plán EVVO
- Nedůsledné třídění odpadu ve třídách
- Velká spotřeba vody (chybějící pákové baterie, perlátory)
- Malé využití školní zahrady (Pč, Tv)
- Malá informovanost učitelů o EVVO

Příležitosti a vize

- Finanční nástroje – granty, sponzoring
- Ekotým žáků
- Založení badatelského klubu
- Možnost zapojení se do vzdělávacích programů MŠMT
- Možnost dalšího vzdělávání pedagogů
- Využívání informací z KEV
- Dodržování třídění odpadů ve třídách
- Využití školního pozemku k vytvoření prostoru pro výuku, relaxaci a volnočasové aktivity
- Vytvoření zásoby pracovních listů pro výuku venku
- Možnost zavedení přírodovědného kroužku pro žáky 1. stupně
- Spolupráce s organizacemi a odborníky v obci
- Spolupráce s Lesy ČR, Policií, Hasiči, Českým červeným křížem
- Exkurze zaměřené na EVVO – Čistička odpadních vod v Šilheřovicích, OZO Ostrava, Planetárium v Ostravě, Kozmické ptačí louky, Halda Ema v Ostravě, ZOO Ostrava, Dolní oblast Vítkovice, Lanek park Petřkovice

Rizika

- Nedostatek finančních prostředků
- Změna politiky obce
- Nezáměr žáků
- Nepochopení třídění odpadu u provozních zaměstnanců
- Nízká spolupráce s rodiči, malá motivace rodičů pro třídění odpadu
- Nezáměr učitelů

Legislativní nástroje

Všeobecné podmínky pro EVVO stanovuje zákon č. 17/1992Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

- §16 výchova, vzdělávání a osvěta se provádějí tak, aby vedly k jednání a myšlení, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách,
- §6 trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

Z hlediska legislativních nástrojů environmentální výchovy je velmi důležitý Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a Krajská koncepce EVVO.

Školní program EVVO ve škole vychází z Metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) č.j. 16745/2008-22.

Realizace programu EVVO

Naše škola si klade za cíl vytvořit u žáků povědomí o okolním světě a jeho dění, vlivu člověka na životní prostředí a vytváření základů pro odpovědný postoj k životnímu prostředí podle principů udržitelného rozvoje.

Environmentální výchova znamená zjednodušeně výchovu k citlivému a aktivnímu přístupu k životnímu prostředí, lidem, společnosti, planetě Zemi.

Výchovné a vzdělávací strategie k dosažení klíčových kompetencí EVVO

Kompetence k učení

- volba netradičních a nových forem výuky, jejichž těžiště je v samostatném získávání informací, jejich následné prezentaci a v přímém pozorování přírody
- práce s odbornou literaturou, vyhledávání informací prostřednictvím informačních a komunikačních technologií
- pozorování přírody, práce s přístrojovým vybavením – např. mikroskopy
- využívání mezipředmětových vztahů

Kompetence k řešení problémů

- předkládání problémů z oblasti ochrany přírody, diskuse nad modelovými situacemi či příklady z praxe, snaha vést žáky k řešení problémů
- využívání aktuálních informací z médií, denního tisku, vedení žáků ke kritickému myšlení
- zpracovávání referátů samostatně i ve skupinách, ověřování věrohodnosti získaných poznatků a prezentace výstupů
- respektování odlišných názorů a snaha nesprávné názory logicky vyvrátit
- diskuse o odpovědnosti člověka za změny v přírodě a o možnostech nápravy

Kompetence komunikativní

- vedení žáků k jasnému formulování svých názorů, srozumitelným odpovědím na otázky
- vytváření prezentací na dané téma

Kompetence sociální a personální

- řešení problémů ve skupinách, vedení žáků k týmové spolupráci - zaujímání různých rolí v týmu
- prezentace získaných poznatků před třídními kolektivy
- vedení žáků k diskusi na dané téma

Kompetence občanské

- vedení žáků k ohleduplnému jednání s handicapovanými či nemocnými lidmi
- zdůrazňování významu biodiverzity a ochrany přírody jako životního prostředí organismů (včetně člověka)
- osvojování zásad první pomoci při úrazech a živelných pohromách
- zapojování do soutěží, literárních, výtvarných či dějepisných akcí a zdůrazňování propojenosti našich kulturních tradic se vztahem k přírodě
- vedení žáků k uvědomění si vlivu globalizace na životní prostředí a nutnosti spolupráce lidí (nejen místní, ale i mezinárodní)
- vedení žáků k pochopení sebe sama z pohledu občana, spotřebitele a producenta

Kompetence pracovní

- vedení žáků k tomu, aby každou práci vykonávali s ohledem na životní prostředí a trvale udržitelný život, aby dodržovali zásady bezpečnosti a chovali se ohleduplně nejen k sobě a k ostatním spolužákům, ale i k okolnímu prostředí
- diskuse nad vlivy různých pracovních činností na přírodu a krajinu
- seznámení žáků s ekologicky šetrnými výrobky, biopotravinami a ekologickým zemědělstvím

Dlouhodobé cíle

1. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta ve škole

Dlouhodobý cíl

- vypracovat dlouhodobý plán EVVO, který bude součástí ŠVP
- environmentální tematiku začlenit do výuky všech předmětů, především pak: přírodopisu, přírodovědy, výchovy k občanství, chemie, fyziky, zeměpisu, výtvarné výchovy, pracovních činností
- vytvoření zásoby pracovních listů pro výuku venku
- zvýšení ekologického vědomí a ekologického jednání nejen žáků, ale i pedagogů a ostatních zaměstnanců školy
- vytvořit Ekotým žáků

Dílčí cíle

- posílení mezipředmětových vztahů prostřednictvím ekologické tematiky
- zařazovat do vyučování projektové vyučování a exkurze
- propagace ekologické problematiky výtvarnou a literární formou
- účast v literárních, výtvarných a vědomostních soutěžích s ekologickou tematikou pořádaných např. ZOO Ostrava, programem Recyklohraní, Střediskem volného času Klíč (Přírodovědný klokan), KEV
- založení badatelského klubu
- zavedení přírodovědného kroužku pro žáky 1. stupně

Nástroje

- koordinátorka vypracuje dlouhodobý plán EVVO
- při aktualizaci ŠVP bude koordinátorkou a vedením školy dohlédnuto na začlenění environmentální tematiky do předmětů
- vytvořit motivační materiál pro založení badatelského klubu, přírodovědného kroužku a žákovského Ekotýmu
- vystavovat výsledky projektového vyučování, výtvarných a literárních prací s ekologickou tematikou na nástěnkách a na webových stránkách školy
- příprava žáků na soutěže s ekologickou tematikou
- možnosti exkurzí: Čistička odpadních vod v Šilheřovicích, OZO Ostrava, Planetárium v Ostravě, Kozmické ptačí louky, Halda Ema v Ostravě, ZOO Ostrava, Dolní oblast Vítkovice, Lanek park Petřkovice

Indikátory dosažení

- schválen dlouhodobý plán EVVO
- instalovaný motivační materiál na nástěnkách a webových stránkách
- pravidelná obměna nástěnek s ekologickou tematikou
- vyhodnocení účasti v soutěžích s ekologickou tematikou
- zorganizovat nejméně dvě exkurze za rok
- pravidelné zakládání a kontrola pracovních listů pro výuku venku
- čtvrtletní zhodnocení fungování badatelského klubu, přírodovědného kroužku a žákovského Ekotýmu na předmětové komisi přírodovědných předmětů

2. Provoz školy a školního areálu

Dlouhodobý cíl

- zlepšit prostředí ve škole a v celém areálu školy
- vybudovat učebnu pod širým nebem a školní naučnou stezku, která bude její součástí
- dlouhodobě vést žáky a zaměstnance školy k ekologicky šetrnému chování
- získat titul Škola udržitelného rozvoje (Klub ekologické výchovy, o. s.)

Dílčí cíle

- udržování zeleně v prostorách a v okolí školy
- ekologizace provozu školy – škola se především zaměří na úspory energie, vody a třídění odpadů
- uskutečnit srovnávací analýzu ekologického stavu školy a seznámit s jejími výsledky žáky i zaměstnance školy
- navrhnout opatření vedoucí k úsporám vody, energií, snížení množství odpadu, které škola vyprodukuje; do projektu ekologizace zapojit všechny žáky i zaměstnance školy
- využívání odpadového materiálu ve výtvarných technikách (novinový papír, víčka z PET lahví, „cédéčka“)

Nástroje

- využívání práce žáků v rámci pracovních činností a pěstitelských prací
- rozšíření sběrných nádob na separaci papíru, plastů, ostatního odpadu

Indikátory dosažení

- úspory v oblasti spotřeby vody a energií
- snížení spotřeby kancelářského materiálu (papír, tonery atd.)
- upřednostňování ekologicky šetrných výrobků (recyklovaný papír, ekologicky šetrné výrobky...)

3. Spolupráce školy s rodiči a veřejností

Dlouhodobý cíl

- navázat na dobré zkušenosti z předchozích let a pokračovat ve spolupráci s rodiči
- spolupráce s organizacemi a sdruženími zabývajícími se ekologickou tematikou
- zorganizovat nejméně jednu akci pro veřejnost

Dílčí cíle

- navázat spolupráci s živnostníky, spolky a firmami v obci a nejbližším okolí
- zorganizovat nejméně 2 akce s účastí rodičů (např. Den Země, Den otevřených dveří atd.)
- připravit program pro MŠ s ekologickým zaměřením (odpady)

Indikátory dosažení

- účast rodičů a veřejnosti na akcích
- publicita na webových stránkách školy, v obecním tisku „Šilheřovickém zpravodaji“, v regionálním zpravodajství

4. Vzdělávání a osvěta mezi zaměstnanci školy

Dlouhodobý cíl

- účast koordinátora EVVO na dalším vzdělávání v oblasti EVVO a na seminářích dle aktuální nabídky KVIC, KEV, Moravskoslezského kraje a center ekologické výchovy
- pravidelné proškolení pedagogů v rámci DVPP

- pravidelné předávání informací provozním zaměstnancům (ekologizace provozu školy)

Dílčí cíle

- pravidelné předávání informací na provozních poradách
- pravidelné předávání informací provozním zaměstnancům
- účast vyučujících na seminářích s ekologickou tematikou organizovaných pro vyučující daných předmětů

Indikátory dosažení

- účast vyučujících a koordinátora EVVO na seminářích a vzdělávacích akcích
- konkrétní úspory vody a energií (zapojení všech zaměstnanců školy do procesu ekologizace jejího provozu)

5. Podíl dětí na řízení a chodu školy

Dlouhodobý cíl

- zapojit žáky do chodu školy prostřednictvím Ekotýmu

Dílčí cíle

- vedení školy projedná návrhy, které předložil Ekotým
- ocenění aktivních členů Ekotýmu ze strany vyučujícího, popř. vedení školy (pochvala třídního učitele, pochvala ředitele školy)

6. Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením a zaměstnanci školy

Z metodického pokynu MŠMT k zajištění EVVO vyplývá, že:

- koordinátor EVVO ve spolupráci s ostatními pracovníky školy vytváří dlouhodobý program EVVO a roční realizační plán
- koordinátor EVVO poskytuje ostatním pracovníkům školy konzultace a podporu v začlenění EVVO do jejich činností
- vedení školy umožňuje koordinátorovi účast na dalších vzdělávacích akcích týkajících se EVVO
- koordinátor informuje na poradách o uskutečněných a o připravovaných akcích
- vedení školy s koordinátorem projednává veškeré náležitosti týkající se ekologického provozu školy, školních exkurzí, projektových dnů i finančního krytí akcí

7. Materiální a finanční zázemí pro realizaci EVVO ve škole

Dlouhodobý cíl

- získávat prostředky a materiál na realizaci EVVO ve škole

Dílčí cíle

- využívat dotace a granty pro zkvalitnění EVVO na škole (MŠMT, KÚ)
- využívat projektů vyhlašovaných organizacemi např. Lesy ČR, ČEZ, IKEA atd.
- požádat o sponzorský dar firmy spolupracující se ZŠ, popř. firmy v blízkém okolí

Indikátory dosažení

- získání finanční nebo materiální dotace pro zkvalitnění EVVO na škole

8. Propagace školy na veřejnosti

Dlouhodobý cíl

- prostřednictvím dostupných médií informovat veřejnost o záměrech a aktivitách školy v oblasti EVVO

Dílčí cíle

- pravidelně zveřejňovat informace na webových stránkách školy
- informovat o práci školy prostřednictvím obecního tisku „Šilheřovický zpravodaj“ a v regionálním zpravodajství

Evaluace EVVO

Evaluace EVVO bude provedena vždy na konci daného školního roku, koordinátorka zhodnotí aktivity školy v průběhu jednoho školního roku a průběžně hodnotí naplňování dlouhodobého plánu. Průběžným sledováním a hodnocením dlouhodobých cílů tak získá přehled o tom, zda dochází, či nedochází k naplňování těchto cílů.

K hodnocení byly zvoleny indikátory z oblasti

- managementu EV
- výchovy a vzdělávání
- ekologizace provozu školy
- zdraví a zdravého životního stylu

Indikátory v oblasti managementu

- školní koordinátor EVVO je absolventem specializačního studia
- koordinátor EVVO se účastní dalších vzdělávacích akcí týkajících se EVVO
- vedení školy podporuje činnost školního koordinátora EVVO
- pracovníci školy spolupracují se školním koordinátorem
- pracovníci školy se vzdělávají v oblasti EVVO
- škola zveřejňuje a propaguje své aktivity v oblasti EVVO

Indikátory v oblasti výchovy a vzdělávání

- dlouhodobý plán EVVO je začleněn do ŠVP
- součástí vzdělávání a výchovy v oblasti EVVO jsou exkurze, besedy a projektové vyučování
- žáci jsou v rámci EVVO zapojováni do různých soutěží a plnění úkolů s ekologickou tematikou

Indikátory ekologizace provozu školy

- ve škole jsou naistalovány správně označené nádoby na tříděný odpad
- ve škole dochází k zodpovědnému a správnému třídění odpadu (papír, plast, směsný odpad)
- vytríděný odpad je ukládán do odpovídajících kontejnerů u školy

Indikátory v oblasti zdraví a sociálního prostředí

- školní stravování vyhovuje zásadám zdravého životního stylu
- žáci se účastní různých sportovních soutěží a akcí
- vyučující a žáci pečují o estetiku školního prostředí a dobrou atmosféru ve škole

V Šilheřovicích dne 31. 08. 2020

Zpracovala: Mgr. Olga Tichá, koordinátor EVVO

Schválil: Mgr. Jan Pavelka, ředitel školy

Mgr. Jan Pavelka
ředitel školy